

NDRLNDSE REIS OPERA

“glaub, es gibt ein Auferstehen”

Subsidieaanvraag culturele basisinfrastructuur 2017-2020

NDRLNDSE REIS OPERA

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
2	Reflectie 2013-2015	6
3	Activiteiten	8
	3.1. Visie en missie	8
	3.2. Positionering	8
	3.3. Programmering	8
	3.4. Samenwerking	16
	3.4.1. In de keten	16
	3.4.2. In de regio	17
	3.4.3. Internationaal	17
	3.5. Educatie en participatie	18
	3.5.1. Scholen	18
	3.5.2. Masterclasses	19
	3.5.3. Talentontwikkeling	19
	3.5.4. Code Culturele Diversiteit	19
4	Bedrijfsvoering	21
	4.1. Goed werkgeverschap	21
	4.2. Governance	21
	4.3. Huisvesting	21
	4.4. Prijsbeleid	22
	4.5. Eigen inkomsten	22
	4.6. Publieksbereik	23
5	Begroting	24
6	Risicoparagraaf	25
	BIJLAGEN	27

"glaub, es gibt ein Auferstehen"; uit "Glück, das mir verblieb" uit Die tote Stadt (Korngold)

“An opera begins long before the curtain goes up and ends long after it has come down. It starts in my imagination, it becomes my life, and it stays part of my life long after I’ve left the opera house.” (Maria Callas)

NDRLNDSE REIS OPERA

1. Inleiding

Het maken van opera’s die raken en inspireren, verbindt mensen. Dat is onze opdracht, maar vooral onze passie. Al ruim 60 jaar brengen we vanuit Oost-Nederland opera naar alle delen van het land en daar zullen we ook de komende jaren met hartstocht aan blijven werken.

In de afgelopen jaren hebben we ervoor gekozen een ambitieuze operaprogrammering neer te zetten. Daarin zijn we zeer succesvol geweest, getuige de vele positieve reacties van publiek en pers, toenemende bezoekersaantallen en -inkomsten. Op dit stevige fundament willen we voortbouwen. Onze kernactiviteit vormt het bieden van minimaal drie hoogwaardige operaproducties per jaar, verspreid door het hele land. De repertoirekeuze is een afgewogen combinatie van bekende opera’s voor een breed publiek en innovatieve producties die nieuwe doelgroepen aan opera binden.

Naast kwalitatief hoogwaardige producties zullen we ook intensiever gaan samenwerken met culturele partners in Enschede om vooral initiatieven op gebied van educatie te ontplooiën. Ook gaan we op ontdekkingsreis met het Scapino Ballet Rotterdam en blijven we nauw samenwerken met collega-operagezelschappen in binnen- en buitenland. Talentontwikkeling wordt, nog meer dan in het verleden al het geval was, één van de speerpunten van de organisatie. We laten jaarlijks één van de grote producties door regie- en ontwerptalenten bewerken tot een kleine productie met jonge talentvolle zangers. Daarnaast zullen we samen met De Nationale Opera in Amsterdam en Opera Zuid in Maastricht participeren in de nieuw op te zetten Opera Studio. Onze educatieve activiteiten voor het primair onderwijs gaan we samenvoegen met die van Theater Sonnevand in Enschede. Door het bundelen van onze activiteiten zijn we nog beter in staat invulling te geven aan onze gezamenlijke educatieve opdracht. We zullen minimaal twee, op het primair onderwijs gerichte producties, tot stand brengen. Daarbij zal ook verbinding gezocht worden met het Orkest van het Oosten.

Nog meer dan in het verleden zullen we verbinding zoeken met onze culturele partners in Oost-Nederland. We zijn aanwezig in de scholen, zorgen voor hoogwaardige werkgelegenheid en brengen topkwaliteit in de regio. Met al deze activiteiten zijn we één van de culturele trekkers van Oost-Nederland en daar zijn we trots op! We geven hiermee invulling aan het *Cultuurmanifest Oost-Nederland* van de provincies Overijssel en Gelderland (Cultuurmanifest, 2015). Aansluitend daarop hebben in december 2015 de Provinciale Staten van Overijssel de *Startnotitie Cultuurbeleid 2017 – 2020* aangenomen. In deze notitie wordt de intentie uitgesproken om als cofinancier op te treden “wanneer de instelling opnieuw in aanmerking komt voor rijkssubsidie.” (Start ontwikkeling Cultuurbeleid 2017-2020, 2015). Met deze aanvraag anticiperen wij op de toekenning van een subsidiebedrag van € 0,35 mln.

Zoals de begroting, die als bijlage is toegevoegd, laat zien zijn we in staat om de eigen bijdrage fors te verhogen. Met het verder uitrollen van de donateursactie *Word Reisgenoot* en bijdragen vanuit particuliere fondsen en sponsors zullen we jaarlijks ongeveer € 0,15 miljoen extra eigen inkomsten genereren.

De voorbije jaren laten een spanningsveld zien tussen onze ambities, taakopdracht en de beschikbaar gestelde financiële middelen. Het jaarlijkse tekort over de periode 2013-2015 bedraagt ongeveer € 0,5 miljoen. De Raad voor Cultuur is met ons van mening “dat het huidige budget niet toereikend is om het reizende opera-aanbod duurzaam en kwalitatief vorm te geven en te ontwikkelen” (*Agenda Cultuur 2017-2020 en verder*, p. 162). Onze ambities om kwalitatief hoogwaardig opera-aanbod te brengen zijn vertaald in een begroting die als bijlage is toegevoegd. De begroting vertoont een jaarlijks structureel tekort van ca. € 0,4 mln. Wij vragen het Ministerie de subsidiebijdrage met dit bedrag te verhogen teneinde ons in staat te stellen te voldoen aan de vereisten en onze ambities waar te maken.

In deze aanvraag treft u achtereenvolgens aan: een reflectie op de lopende periode, missie en visie, de voorgenomen programmering en onze activiteiten op gebied van talentontwikkeling, educatie en participatie. We sluiten af met de bedrijfsvoering.

2. Reflectie 2013-2015

De eerste twee jaar van het huidige kunstenplan (2013 en 2014) stonden voor ons (toen nog de Nationale Reisopera) in het teken van een fundamentele heroriëntatie en herpositionering. Met een teruggang van iets meer dan 60% ten opzichte van eerdere jaren was De Nederlandse Reisopera één van de culturele instellingen die zwaar getroffen werd door de bezuinigingen. Deze noodzakelijke verbouwing heeft plaatsgevonden 'gedurende de openingstijden'.

Zoals we het zelf formuleerden:

"Het was een uitdaging waarbij we ervoor kozen juist meer voorstellingen te programmeren om onszelf weer op de kaart te zetten en omdat het produceren van opera's onze primaire taak is".

Die uitdaging hebben we met succes opgepakt, maar de structurele operationele effecten geven reden tot zorg; structureel onvoldoende (eigen) inkomsten om de noodzakelijke kosten te dekken. Wij zijn in staat gebleken om het aantal producties op peil te houden. Nog belangrijker dan dat is dat de kwaliteit ervan breed wordt gezien en gewaardeerd. De toekenning van de prijs voor Opera van het Jaar eind 2013, de publieksprijs van operamagazine Place de l'Opera voor onze uitvoering van Wagners *Tristan und Isolde*, de Radio 4 award begin 2014 en de Schaunard Award van operamagazine Place de l'Opera, eind van dat jaar zijn veelzeggende illustraties. En recent is onze productie *Orphée et Eurydice* in de regie van Floris Visser gekozen tot Opera van het Jaar 2015. Dat ons 60-jarig bestaan in 2015 werd gevierd in het bijzijn van onze Koning zien we als waardevolle blijk van erkenning en als sterke stimulans om door te gaan op de ingeslagen weg.

In operationele termen bereiken we een steeds groter en meer divers publiek, vollere zalen, groeiende eigen inkomsten, succesvolle kostenreducties en intensievere samenwerkingsverbanden met onze collega's in de keten, met de orkesten, met de culturele instellingen en met de overheden in de regio. Die lijn willen we met kracht doorzetten.

Door de volle aandacht aan de programmering te geven, hebben we minder aandacht kunnen geven aan de ontwikkeling van de organisatie. Het opzetten van de afdeling Marketing, Sales & Innovatie (MS&I) is niet op de oorspronkelijke voorgestane wijze van de grond gekomen. Ook zijn sommige projecten als de openlucht productie *Aida* in De Grolsch Veste en de Klingon opera vanwege de beperkte financiële middelen niet gerealiseerd. De eigen inkomsten bleven aanvankelijk achter bij de verwachtingen, maar vertonen vanaf 2015 een stijgende lijn. Over de hele periode gemeten (2013 - 2015) voldoen we aan het criterium ten aanzien van de eigen inkomstennorm van 23,5%¹.

De herpositionering heeft een wissel getrokken op de kleine interne organisatie en, onder aan de streep, ook op het financiële resultaat. Hoewel gesproken kan worden van een positieve tendens in de ontwikkeling van de inkomsten, blijkt het in de exploitatie, bij handhaving van onze primaire taak op een kwalitatief en kwantitatief hoogwaardig niveau, te leiden tot een structureel tekort van ca. € 0,5 miljoen. Dit heeft geleid tot een forse aanspraak op onze reserves. Een duurzame toekomst van de Nederlandse Reisopera is bij het uitblijven van een verhoging van de subsidie niet geborgd.

¹ In de jaarrekening 2015 zal de berekening van de eigen inkomsten nader worden toegelicht. Deze jaarrekening zal voor 1 april 2016 bij het Ministerie van OCW worden ingediend.

“Reisopera heeft lef”

De Telegraaf ★★★★★ (Thiemo Wind) over *Tristan und Isolde* (2013)

3. Activiteiten

Opera is een universele, zich steeds vernieuwende kunstvorm binnen onze cultuur. Een kunstvorm die, meer nog dan uitbeelden, het verbeelden centraal stelt. Opera houdt ons een spiegel voor, stimuleert tot reflectie en ontroert. Dat gold in het begin van de 17e eeuw, met de eerste opera *L'Orfeo* van Monteverdi, en geldt tot op de dag van vandaag. De schoonheid van ontroering is dat het mensen verbindt en tot reflectie en dialoog aanzet.

3.1. Visie en missie

Vanuit deze visie op cultuur en opera wil de Nederlandse Reisopera met verrassende en kwalitatief hoogwaardige programmering zoveel mogelijk mensen die beleving laten ervaren. De Nederlandse Reisopera richt zich daarbij op iedereen, zowel op hen die al bekend zijn met opera als op mensen die dat nog niet zijn. Dat is onze missie.

We doen dat door een samensmelting van muziek, zang en toneel rond de hoofdthema's van ons leven: liefde en verlies, dood en geluk, macht en wraak, verleiding en trouw. Kwaliteit, innovatie en samenwerking zijn daarbij onze kernwaarden.

3.2. Positionering

De Nederlandse Reisopera heeft een nationale opdracht, is dé springplank voor nationaal operatalent en heeft tegelijkertijd een sterke regionale binding met het oosten van het land.

Bij de landelijke opdracht van de Nederlandse Reisopera, het beleven van opera in heel Nederland bevorderen, moet sprake zijn van een zo groot mogelijke, doch geconcentreerde spreiding van voorstellingen in combinatie met voor onze producties geschikte podia. Dat betekent dat naast Enschede in ieder geval wordt opgetreden in tien andere kernsteden. De vier grote steden plus Zwolle, Arnhem, Groningen, Leeuwarden, Maastricht en Den Bosch. Met die keuze zijn de grote producties van de Nederlandse Reisopera altijd goed bereikbaar voor het publiek.

De Nederlandse Reisopera is gevestigd in Enschede en bouwt van daaruit intensief verder aan een sterke binding met de stad, de regio en andere daarin gevestigde culturele en educatieve instellingen. Met de lokale en provinciale overheden zijn daarover stimulerende principeafspraken gemaakt.

3.3. Programmering

Om een duurzame toekomst van de Nederlandse Reisopera te borgen, is de realisatie van tenminste drie grote producties per seizoen een minimum vereiste. Daarop is de programmering in kwantitatieve termen gestoeld. Inhoudelijk wordt gekozen voor een mix van bekende en minder bekende titels. Ons publiek, vertrouwd en nieuw, wordt enerzijds geboden wat het vraagt maar niet per definitie in een klassieke, vaak dure fysieke invulling. Anderzijds wordt ons publiek verrast en geboeid door een innovatief aanbod dat voorziet in een behoefte waarvan men het bestaan van tevoren niet bewust was en waarbij voldoende ruimte wordt gelaten voor eigen invulling, reflectie en ontroering.

“Reisopera blaast stof van Bizets kaskraker”

Theaterkrant ★★★★★ (Henri Drost) over De Parelvisiers (2015)

In de grote operaproducties in de komende periode presenteren we op een inspirerende wijze de grote thema's van het leven: liefde, macht, trouw, verlies en hoop. De componisten die we gaan tegenkomen zijn: Mozart, Verdi, Hasse, Wagner, Puccini, Korngold, Smetana, Rossini, Monteverdi en Sondheim.

■ *Mozart: Don Giovanni*

Een vierjarig kunstplan van een operagezelschap zonder klassiekers van Mozart en Verdi is welhaast ondenkbaar. De eerste productie in 2017 is Mozarts *Don Giovanni*. Voor het eerst in onze geschiedenis staan twee vrouwen aan het roer van Mozarts opera over deze libertijn en verleider. De in Portugal woonachtige Britse dirigente Julia Jones en de Britse regisseuse Joanne Davies, geroemd o.a. om haar regie van Mozarts *Le nozze di Figaro* bij Opera North in Leeds, Engeland, geven leiding aan een jonge cast uit binnen- en buitenland.

■ *Verdi: La traviata*

De jonge Nederlandse regisseur Floris Visser heeft zowel in binnen- als buitenland bewezen nieuw leven in klassieke opera's te kunnen blazen. Zijn aangrijpende enscenering van Glucks *Orphée et Eurydice* in 2015 was aanleiding hem te vragen dit meesterwerk te regisseren. Deze productie zal worden gedirigeerd door de 22-jarige Ilyich Rivas uit Venezuela.

■ *Hasse: Siroe, Re di Persia*

Voor het eerst in Nederland zal de opera *Siroe, Re di Persia* scenisch worden opgevoerd, in coproductie met de opera van Oldenburg, Duitsland. We laten ons publiek kennismaken met deze relatief onbekende opera, vol vocaal vuurwerk, en gelinkt aan de grote thema's van het leven.

■ *Wagner: Der fliegende Holländer*

Het enorme succes van onze productie van Wagners *Tristan und Isolde* in 2013 heeft ons ervan overtuigd om opnieuw Wagner te programmeren. Wij beschouwen *Der fliegende Holländer* als de ideale 'instap-Wagner' voor publiek dat kennis wil maken met en zich wil laten inspireren door opera's van Wagner. De relatief korte lengte en het toegankelijke verhaal van deze opera lenen zich daar uitermate goed voor. Deze productie wordt geregisseerd door Paul Carr, die recentelijk een uiterst succesvolle productie van Menotti's *Amahl and the Night Visitors* voor ons heeft geregisseerd. Dirigent Antonino Fogliani die eerder bij ons heeft bewezen de publieksverwachtingen te kunnen overtreffen, krijgt de muzikale leiding.

■ *Puccini: Tosca*

De Nederlandse Reisopera voerde Puccini's *Tosca* voor het laatst uit in 2003. Wij hebben besloten deze keer een bestaande *Tosca* op te nemen in de programmering, te weten *Tosca* in de regie van de Australische regisseur Stephen Barlow die hij voor Holland Park Opera, Londen, maakte in 2008. Destijds is deze *Tosca* geroemd als "One of Holland Park's Finest achievements" en "The most brilliantly original production of *Tosca* to be seen in this country for decades" (Tim Ashley, *The Guardian*). De beroemde Britse dirigent David Parry heeft de muzikale leiding.

■ *Korngold: Die tote Stadt*

Voor het eerst in de geschiedenis zal Korngolds *Die tote Stadt* langs de Nederlandse theaters reizen. Deze productie is een coproductie met de opera van Magdeburg. Wij beschouwen deze opvoering, qua vocale bezetting, als één van de mooiste uitdagingen van ons aanbod voor de komende periode. We hebben Jakob Peters-Messer (*Tristan und Isolde*, 2013) bereid gevonden de regie voor zijn rekening te nemen. De aansprekende Nederlandse dirigent Antony Hermus heeft de muzikale leiding.

■ *Sondheim: A Little Night Music*

Omdat de zalen boven verwachting gevuld waren bij de 'bijna-musical/semi-opera' van Sondheims *Sweeney Todd* in 2014, hebben we besloten opnieuw een Sondheim-productie in het repertoire op te nemen. We hebben gemerkt dat veel, vooral jong publiek met 'operavrees', toch naar de voorstellingen van *Sweeney Todd* kwam en zullen de voorstellingsreeks van Sondheims opera *A Little Night Music* begeleiden met een uitgekiende marketing- en publiciteitsstrategie, vooral gericht op nieuw, jong en relatief onervaren operapubliek.

■ *Moussa: Mata Hari*

Onze zoektocht naar nieuwe partners voor het komende kunstenplan heeft een spannende coproductie opgeleverd. Samen met Culturele Hoofdstad Leeuwarden, Stichting Rixt en Schouburg De Harmonie in Leeuwarden zullen wij uitvoerend producent zijn voor een nieuw te componeren opera over de in Leeuwarden geboren Mata Hari. Johan Simons tekent voor de regie, de muziek wordt gecomponeerd door de componist en dirigent Samy Moussa uit Canada.

■ *Rossini: Il barbiere di Siviglia*

Een van onze grootste successen in de programmering van het huidig kunstenplan was Laurence Dale's productie van de opera buffa *Il barbiere di Siviglia*. Genoeg reden om deze aantrekkelijke productie, ruim vijf jaar na zijn creatie, opnieuw te programmeren.

■ *Monteverdi: L'Orfeo*

In 2019 komt Floris Visser terug bij de Nederlandse Reisopera om *L'Orfeo* te regisseren. Wij vinden het waardevol om ons publiek te laten ervaren dat de grote thema's onderdeel van de kunstvorm opera zijn geweest sinds zijn oorsprong. De Nederlandse Reisopera heeft late renaissance *L'Orfeo* voor het laatst in 1999 geproduceerd. We anticiperen met deze opera op de opleving van nieuwsgierigheid naar het renaissance-/barokrepertoire in Nederland.

■ *Smetana: Prodaná nevěsta (De verkochte bruid)*

Met *De verkochte bruid* zal de in Nederland woonachtige Amerikaanse regisseur en choreograaf John Yost zijn opwachting als regisseur bij de Nederlandse Reisopera maken. Deze productie voeren we in het Nederlands uit met uitsluitend jong Nederlands talent.

■ *Wagner: Tristan und Isolde*

De programmering van het kunstenplan sluiten we af met de eerder uitgevoerde productie van *Tristan und Isolde* van regisseur Jakob Peters-Messer. Geen enkele van de grote thema's van het leven ontbreekt in dit meesterwerk. Deze productie staat symbool voor de herpositionering van de Nederlandse Reisopera in 2013. Met de herneming van deze productie komen we bovendien tegemoet aan de wens van een groot deel van ons vaste publiek.

**NDRLNDSE
REIS OPERA**

“Een bruisend en geestig geheel, opgebouwd in een fel kleurencrescendo”

Trouw ★★★★★ (Peter van der Lint) over *Il barbiere di Siviglia* (2013)

“Magische Orphée et Eurydice van Reisopera”

Cultureel persbureau (Thea Derks) over Orphée et Eurydice (2015)

De hoofdprogrammering is in onderstaand schema opgenomen

Tabel 1. samenvatting programmering grote zaalproducties ²

	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020
Opera	<i>Ariadne auf Naxos</i> ³	<i>La traviata</i>	<i>Tosca</i>	<i>Il barbiere di Siviglia</i>
Componist	<i>Strauss</i>	Verdi	Puccini	Rossini
Orkest	<i>Noord Nederlands Orkest</i>	Noord Nederlands Orkest	Het Gelders Orkest	Noord Nederlands Orkest
Opera	<i>Don Giovanni</i>	<i>Siroe, Re di Persia</i>	<i>Die tote Stadt</i>	<i>L'Orfeo</i>
Componist	Mozart	Hasse	Korngold	Monteverdi
Orkest	Orkest van het Oosten	Orkest van het Oosten	Noord Nederlands Orkest	Orkest van het Oosten
Opera		<i>Der fliegende Holländer</i>	<i>Die verkaufte Braut</i>	<i>A Little Night Music</i>
Componist		Wagner	Smetana	Sondheim
Orkest		Het Gelders Orkest	Het Gelders Orkest	Het Gelders Orkest
Opera			<i>Mata Hari</i>	<i>Tristan und Isolde</i> ⁴
Componist			Moussa	Wagner
Orkest			Orkest van het Oosten	Noord Nederlands Orkest

Per seizoen zal één van de grote zaalproducties bewerkt worden tot een productie voor kleinere theaters en deze is bedoeld voor talentontwikkeling.

Naast de drie voorstellingen van de opera *Mata Hari* in de hoofdprogrammering tijdens het Culturele Hoofdstad Festival, gaat deze productie ook op tournee door Nederland. Tijdens de ontwikkeling en uitvoering van deze opera passen we de ‘meesters en gezellen-formule’ toe, waarbij jonge makers en artiesten het maak- en uitvoerproces in detail zullen volgen.

Door participatieprojecten zoals de *Meezing Messiah* in Koninklijk Theater Carré en het deelnemen aan festivals door het hele land, worden we steeds zichtbaarder, vooral ook door de laagdrempeligheid van deze activiteiten die uiterst effectief blijken om een breder publiek te bereiken om opera te beleven en ervan te genieten.

Ook zijn wij meer zichtbaar en hoorbaar op radio en televisie. Die lijn willen wij voortzetten en intensiveren om de zichtbaarheid van de Nederlandse Reisopera te versterken.

²Vanwege beperkte beschikbaarheid van Het Gelders Orkest is één productie verschoven van seizoen 16/17 naar seizoen 17/18.

³*Ariadne auf Naxos* is de laatste productie van het lopende kunstenplan. Deze productie is vermeld om de opbouw van het seizoen 2016-2017 te laten zien.

⁴*Tristan und Isolde* is eerste productie in seizoen 2020-2021.

3.4. Samenwerking

3.4.1. In de keten

De samenwerking in de operaketen met collega-operagezelschappen De Nationale Opera en Opera Zuid krijgt vorm door de onder leiding van De Nationale Opera nieuw op te zetten Opera Studio. Daar wordt met zes talentvolle zangers/zangeressen en een repetitor gewerkt. Zij zullen in een tweejarig programma gedurende negen maanden per jaar les krijgen, waarvan bijna drie maanden bij de Nederlandse Reisopera. Daarnaast krijgen deze talenten de kans op een rol in een productie van de Nederlandse Reisopera of Opera Zuid.

“De zinnige vraag wordt gesteld: Wat is opera in de 21e eeuw? Het antwoord lijkt te vinden in samenwerkingen en dwarsverbanden.” NRC Handelsblad (Floris Don) in 2014 over de Nederlandse Reisopera

De Nederlandse Reisopera en Scapino Ballet Rotterdam worden partners in ontdekking. De Reisopera en Scapino Ballet delen vele kenmerken; we zijn bedrijven van ongeveer dezelfde omvang, hebben vergelijkbare ambities en delen een visie over het belang van synergie tussen kunstvormen. Lokale worteling gekoppeld aan een nationale opdracht en internationale ambities is daarbij één van de gedeelde opdrachten. We kunnen daarom veel leren van elkaar. We onderzoeken nu in welke producties dansers en/of choreografen van het Scapino Ballet zullen meewerken. Andersom zullen (jonge) zangers vanuit de Reisopera betrokken zijn bij die producties van het Scapino Ballet waar live zang gewenst is. Naast de uitvoeringen zullen we workshops en leermomenten inplannen zowel voor de uitvoerenden als alle medewerkers en beide directies.

De systematiek van de rijkssubsidies aan culturele instellingen behelst de regeling dat aangewezen orkesten tot taak hebben om operagezelschappen ‘om niet’ te begeleiden bij de uitvoering van operaproducties. Voor de Nederlandse Reisopera zijn dat het Orkest van het Oosten, het Gelders Orkest en het Noord Nederlands Orkest. De samenwerking met deze drie orkesten is vooral gericht op afstemming van de programmering en is met het nodige passen en meten goed uitvoerbaar. Deze samenwerking zal worden gecontinueerd.

De samenwerking met het succesvolle theatergezelschap Het Geluid wordt voortgezet en geïntensiveerd.

We zullen hierbij inzetten op twee pijlers:

1. Innovatie van opera door het gebruik van nieuwe technieken zoals drones en virtual reality in voorstellingen. We willen hiermee nieuwe publieksgroepen aanspreken.
2. Ontwikkeling van een opera/muziektheatervoorstelling die in verschillende voedselbanken in het land zal spelen.

Deze producties zullen door jonge talenten worden vormgegeven en worden opgevoerd. Daarbij zal samengewerkt worden met Operadagen Rotterdam en studenten van hogescholen en de technische universiteiten ⁵.

⁵ Met Operadagen Rotterdam is de principe afspraak gemaakt dat het innovatieproject bij hen in première gaat. Voor de maatschappelijke participatie wordt de samenwerking gezocht met I-Arts in Maastricht.

3.4.2. In de regio

Bijzondere aandacht willen wij geven aan de culturele binding met en de samenwerking in de oostelijke regio. We blijven ons inspannen om de samenwerking met de culturele partners te verbeteren en te intensiveren. Ons streven is gericht op ontwikkelen van een gezamenlijke visie op het functioneren van de in het oosten van het land gevestigde orkesten en het operagezelschap met inachtneming van ieders opdracht en eigenheid. Ook zullen we onderzoek gaan doen naar de mogelijkheden om backoffice activiteiten te delen met het Orkest van het Oosten. Primair doel daarbij is de bestaande middelen efficiënter in te zetten.

Samenwerking met Theater Sonnevanck als coproductiepartner en als partner binnen het programma *Culturage* is in de afgelopen jaren zinvol en productief gebleken. Vanaf 2016 zal deze samenwerking geïntensiveerd worden. Het is ons beider voornemen om de educatie activiteiten samen te voegen. Onder dagelijkse leiding van Sonnevanck geven educatiemedewerkers van beide gezelschappen uitvoering aan het gezamenlijk muziektheater-educatiebeleid voor het onderwijs. Naast het voornemen om de educatie activiteiten samen te voegen, zullen op het primair onderwijs gerichte, producties worden gecoproduceerd (zie hierna). In de totstandkoming van deze producties en in de muzikale uitvoering daarvan zal het Orkest van het Oosten worden betrokken.

3.4.3. Internationaal

Internationale activiteiten zijn primair gericht op verrijking van het aanbod en versterking van de positie van de Nederlandse Reisopera in het internationale operalandschap. Door samen met buitenlandse gezelschappen opera's te produceren zijn we in staat producties naar Nederland te halen die normaal gesproken buiten bereik van ons gezelschap liggen. Voorbeelden zijn *Die tote Stadt* van Korngold samen met de opera van Magdeburg en *Siroe, Re di Persia* van Hasse samen met de opera van Oldenburg.

NDRLNDSE
REIS OPERA

3.5. Educatie en participatie

3.5.1. Scholen

Ons educatieve beleid gericht op scholen (in het bijzonder primair en voortgezet onderwijs) willen wij continueren. Het gaat dan vooral om het kennismaken met de kunstvorm opera, het wegnemen van vooroordelen en het aanwakkeren van nieuwsgierigheid. Het bereik van deze inspanningen was in 2014 ca. 5.700 leerlingen op jaarbasis.

Onze ambitie is om dit aantal bijna te verdubbelen tot ca. 10.000 op jaarbasis.

In de afgelopen periode heeft de Nederlandse Reisopera actief geparticipeerd in het gemeentelijk programma *Culturage*. In dit programma geven de Enschedese culturele instellingen invulling aan het landelijke programma *Cultuureducatie met Kwaliteit*. Ingaan op de cultuurvraag van de scholen, werken aan culturele deskundigheidsbevordering van leerkrachten, borgen van behaalde resultaten: we hebben geconstateerd dat samenwerken met basisscholen aan de kwaliteit van hun cultuureducatie een belangrijk en bereikbaar doel is.

De Nederlandse Reisopera en Theater Sonnevanck realiseren in de periode 2017-2020 twee coproducties. Voorjaar 2018 maken we een 'aangepaste' opera voor in het klaslokaal: Verdi's *La traviata*. Over spannende feesten in de stad, ware liefde op het platteland en een bekrompen vader. Deze voorstelling wordt langjarig en landelijk aan het basisonderwijs aangeboden, in combinatie met een korte, deels digitale, lessenserie over opera.

Najaar 2019 maken we een operette voor de kleine zaal van de theaters: *L'elisir d'amore*. De muziek van Donizetti wordt gearrangeerd voor een klein hybride ensemble waarin klassiek en popinstrumentarium samenkomen. Deze voorstelling speelt een tournee langs de landelijke theaters, waarin ook besloten voorstellingen speciaal voor scholen worden opgenomen. Aan deze scholen wordt behalve de lessenserie over opera ook speciale educatie rondom thema en muziek aangeboden.

3.5.2. Masterclasses

Nieuw in ons palet van activiteiten en voortkomend uit onze signalering dat 'samen zingen' niet alleen uitermate populair is, maar ook appelleert aan het streven om dat 'goed/professioneel' te doen. Om in die behoefte te voorzien gaan wij masterclasses opzetten. Deze masterclasses worden verzorgd in onze speelsteden door professionals. Dit initiatief gaat verder dan de 'traditionele workshop' en moet 'uitdagend en veeleisend' zijn.

3.5.3. Talentontwikkeling

De Nederlandse Reisopera moet dé springplank zijn voor nationaal toptalent. We faciliteren dat door één van de grote zaalproducties per seizoen te bewerken tot een talentproductie voor kleinere theaters, waarmee talenten relevante opera-ervaring op kunnen doen. Het gaat dan niet alleen om zangtalent, maar ook om artistieke aansturing, vormgeving en decorontwerp, waarmee ook aankomend regisseurs en ontwerpers in beeld zijn.

Het bieden van bepalende rollen in grote producties aan talenten op nationaal niveau is een tweede vorm van talentontwikkeling. Het kan dan gaan om deelnemers aan de nationale Opera Studio, maar ook om nationaal talent dat elders wordt gespot en gecontracteerd.

3.5.4. Code Culturele Diversiteit

De Nederlandse Reisopera onderschrijft de code vanuit de overtuiging dat opera een universele kunstvorm is. Een kunstvorm dus die open staat voor iedereen, ongeacht achtergrond en welke overtuiging dan ook. Traditioneel wekt onze kunstvorm vooral de belangstelling van publiek in hogere welstandsklassen, blank en van middelbare leeftijd (50+). Door in onze producties talenten een kans te geven, en niet alleen de klassieke opera's op te voeren, maar ook bijvoorbeeld werk van Sondheim te programmeren, verwachten wij een jonger, meer divers publiek te kunnen bereiken zonder dat we daarbij het traditioneel publiek van ons vervreemden. De Nederlandse Reisopera wil in het maken en de uitvoering van zijn producties innoveren. Daarbij zoeken we nadrukkelijk de samenwerking met onderwijsinstellingen en maatschappelijke organisaties. Hierbij hopen we dat de belangstelling voor onze kunstvorm bij een jongere generatie wordt gewekt.

NDRLNDSE
REIS OPERA

“Niet te missen, deze Butterfly”

NRC Handelsblad ★★★★★ (Mischa Spel) over Madama Butterfly (2015)

4. Bedrijfsvoering

4.1. Goed werkgeverschap

De sterk afgeslankte organisatie kent een vast medewerkersbestand van ca. 14,5 fte. Circa 70% daarvan is direct betrokken bij het primaire proces; het vormgeven en uitvoeren van producties en educatieve activiteiten. Andere medewerkers op dit vlak worden (tijdelijk) ingehuurd of dragen op vrijwillige basis bij aan de productietaken van de Nederlandse Reisopera.

Ondanks de beperkte personele omvang heeft de Nederlandse Reisopera, vanwege historische ontwikkelingen, nog te maken met twee pakketten arbeidsvoorwaarden. Deels betreft dat semiambtelijke voorwaarden en deels voorwaarden naar burgerlijk recht. Uit efficiencyoverwegingen, transparantie en risicomanagement voor de organisatie zal die ongelijkheid in 2017 waar mogelijk worden beëindigd.

De Nederlandse Reisopera wil graag een goed werkgever zijn. Dat wil zeggen dat regelgeving naar letter en geest wordt uitgevoerd. Als voorbeeld daarbij geldt dat inhuur alleen gemotiveerd plaatsvindt en dat de aangescherpte regels in het kader van de Wet Werk en Zekerheid in acht worden genomen.

Het ziekteverzuim bij de Nederlandse Reisopera vertoont al enige jaren achtereen een dalende trend en is als laag te kwalificeren. Dat niveau willen wij graag behouden. Een goed werkklimaat draagt daartoe mede bij. Ten aanzien van onze medewerkers geldt dat we niet alleen streven naar excellentie waar de beste man of vrouw op de beste plek ervoor zorgt dat producties tot stand komen, maar ook dat we mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt kansen bieden werkervaring op te doen.

4.2. Governance

De Nederlandse Reisopera heeft in 2010 een raad-van-toezichtmodel ingevoerd. De algemeen directeur vormt het bestuur en wordt op afstand gecontroleerd door de raad van toezicht. Ook benoemt en ontslaat de raad van toezicht het bestuur en de externe accountant. Daarnaast heeft de raad van toezicht een stimulerende en adviserende functie. Wat betreft de bezoldiging van de directie wordt opgemerkt dat die ruim binnen de grenzen van de Wet Normering Topinkomens (I en II) valt. De samenstelling van de raad is als volgt: *dhr. P. W. Doop*; voorzitter, *dhr. H.J.M. Knaapen*, *mw. A.D. van der Lof*, *mw. A.W. Pastoor*, *dhr. A.N. Veenhuijzen*, *mw. M van Weegen*.

4.3. Huisvesting

De Nederlandse Reisopera wil en moet op afzienbare termijn verhuizen naar een andere locatie in Enschede. Met de gemeente Enschede en provincie Overijssel worden gesprekken gevoerd over de verhuizing van de organisatie naar de zogenaamde *Performance Factory*. Een centraal gelegen terrein waar kunst, cultuur, sport en ondernemerschap bij elkaar komen, gelegen nabij het Wilminktheater, ons huistheater. Deze locatie biedt kansen voor intensivering van de samenwerking met andere culturele instellingen en kan de culturele infrastructuur van Enschede versterken. Een laatste, niet onbelangrijke, overweging is dat de huidige locatie sterk is verouderd, te duur is, en een risico vormt voor de continuïteit. We onderzoeken het alternatief in combinatie met het situeren van kantoren en repetitieruimten in het Wilminktheater. Daarmee kunnen wij een bijdrage leveren aan een effectievere benutting van het theatergebouw.

4.4. Prijsbeleid

Onze operaproducties zullen in de theaters verspreid door heel het land te zien zijn. We zullen daarbij een beperkt aantal steden aandoen (zie § 3.2 voor de kernsteden). In toenemende mate wordt het financiële risico van de productie bij het optredende gezelschap neergelegd. Partageovereenkomsten, al dan niet met een (laag) garantiebedrag, zijn eerder regel dan uitzondering geworden. Als optredend gezelschap krijgen we geen inzage in de publieksopbouw, hetgeen het voor ons lastig maakt om gericht publiek te werven. Voor de theaters zijn we één van de driehonderd gezelschappen die jaarlijks het theater bezoeken. De optelsom maakt het welhaast onmogelijk een prijsbeleid te voeren gericht op het werven van publiek. Door met de theaters in de kernsteden goede contacten te onderhouden worden we minder kwetsbaar en verwachten wij het risico op 'lege' zalen te verlagen. We streven naar langjarige verbintenissen met de theaters. Uitgangspunt van onze gesprekken met de theaters is dat we jaarlijks minimaal met twee operavoorstellingen te zien zijn. We zullen met de theaters de ticketprijs bepalen. Daarbij is ons primair uitgangspunt dat de prijs geen obstakel mag vormen voor een bezoek aan onze producties.

Door afspraken te maken met de theaters over marketing- en promotieactiviteiten streven we naar een gemiddelde zaalbezetting van circa 80%.

We streven naar een gemiddelde zaalbezetting van circa 80%.

De talentproducties zullen we aanbieden aan de kleinere zalen verspreid over het land. Prijs en bezoekersaantallen zijn terughoudend ingeschat.

4.5. Eigen inkomsten

De Nederlandse Reisopera is in de afgelopen jaren in staat gebleken om aan het criterium (23,5%) van het Ministerie ten aanzien van de eigen inkomstennorm te voldoen.

De gemiddelde eigen bijdrage in deze aanvraag komt uit op 24%.

De verhoging wordt grotendeels bereikt door rekening te houden met donaties vanuit het Paul Pellafonds. Met het bestuur van het fonds worden gesprekken gevoerd over structurele bijdragen uit het fonds ter versterking van de culturele infrastructuur (orkest en opera) in Enschede.

In 2015 zijn we gestart met de donateursactie *Word Reisgenoot*. We zullen deze actie ook de komende jaren continueren. We hanteren een piramidemodel⁶ waarbij naarmate de bijdrage groter wordt, de voordelen voor deelnemers eveneens groter worden. We streven ernaar om de inkomsten uit dit programma te laten stijgen van bijna € 23.000 in 2017 tot ruim € 48.000 in 2020.

In 2015 hebben we ondersteuning gekregen vanuit het *Wijzer Werven* traject van het Ministerie van OCW. Uit de gesprekken die we hebben gevoerd blijkt dat een bescheiden bijdrage vanuit sponsoring mogelijk is. Met ondersteuning van deze experts onderzoeken we de mogelijkheden van sponsoring. We houden rekening met een jaarlijkse bijdrage van € 50.000.

⁶ Voor uitwerking piramidemodel zie <http://www.reisopera.nl/meer-dan-opera/>

4.6. Publieksbereik

Om onze missie te realiseren richten we ons op iedereen die geïnteresseerd is in muziek, theater en cultuur in het algemeen. Daarnaast streven we ernaar om belangstelling te wekken bij mensen die nog geen bezoek hebben gebracht aan een operavoorstelling. We doen dit door in overleg met theaters, nieuwe wervingsmiddelen in te zetten. Dit kan variëren van een lezing vooraf, het geven van kleine verrassende concerten in de speelstad, het organiseren van operadiners, meet & greet-sessies, samenwerkingen met lokale scholen en andere instellingen tot het actief inzetten van online campagnes.

Ook voeren wij regelmatig onderzoek uit naar de samenstelling, herkomst en interesses van onze bezoekers waardoor wij in staat zijn hierop te anticiperen. Onze zichtbaarheid en publiekswerving vinden in toenemende mate interactief plaats en worden vooral via digitale netwerken en social media platformen uitgerold. In het voorjaar van 2016 lanceren we een nieuwe website en we blijven ons actief profileren via alle relevante sociale mediakanalen. Met de lancering van de nieuwe website kunnen we de herkomst van het bezoek aan de website beter traceren en kunnen we ons actiever profileren op social media en websites van theaters en samenwerkingspartners. Met deze nieuwe mogelijkheden verwachten we een toename van het sitebezoek met 25.000 tot 100.000 unieke bezoekers per jaar. Daarnaast zullen wij het sitebezoek en gebruik van onze social media intensief monitoren en analyseren. Met de verkregen informatie kunnen we onze wervingsaanpak actief bijstellen.

Traditionele media zoals drukwerk, posters en programmaboekjes completeren onze aanpak. Wij produceren alle uitingen in een eigen huisstijl. Wij continueren de samenwerking met NTR door onze producties live op te laten nemen en uit te laten zenden op NPO Radio 4. Daarnaast bouwen wij door aan het versterken van ons netwerk van redacteurs, journalisten, critici, programmamakers en presentatoren. Wij organiseren door het jaar heen specifieke persbijeenkomsten en netwerkbijeenkomsten. Het genereren van free publicity voor ons en onze producties blijft een permanent aandachtsgebied.

Gemiddeld verwachten we 59.000 bezoekers te bereiken.

Dit aantal is als volgt opgebouwd:	
<i>Grote zaal producties</i>	27.500
<i>Educatieve activiteiten</i>	10.000
<i>Talentprogramma</i>	2.500
<i>Festivals, participatie en maatschappelijke projecten</i>	19.000
Totaal gemiddeld per jaar:	59.000

5. Begroting

Het uitgangspunt is een sluitende exploitatie, gebaseerd op realistische uitgangspunten. Met een programmering die enerzijds vernieuwend en verrassend is en anderzijds in potentie volle zalen kan trekken. Bewust is gekozen voor een afwisseling van grote, bekende producties en in Nederland minder vaak gespeelde opera's. Met deze mix van operaproducties verwachten we bezoekersaantallen die substantieel hoger liggen dan gemiddeld over 2013-2015. We gaan uit van een gemiddelde zaalbezetting van ruim 80%. Daarvoor produceren we jaarlijks drie grote zaal opera's. In totaal 12 producties met in beginsel 148 voorstellingen (gemiddeld 37 per jaar), verspreid door het land. De organisatie blijft op het huidige minimale niveau gehandhaafd.

In onderstaande tabel is de jaarlijkse exploitatie samengevat. Hierbij past de kanttekening dat het gemiddelden betreft.

Exploitatiebegroting (bedragen x 1000 euro)		
Productiekosten (3 producties per jaar, gemiddeld 37 voorstellingen per jaar)		3.132
Kaartverkoop:		-711
Netto productiekosten		2.421
Talentontwikkeling en educatie (nieuw beleid) (netto, na aftrek opbrengsten)		285
Festivals, maatschappelijke projecten, incidentele optredens		70
Corporate marketing		75
Organisatiekosten		
• Huisvesting	233	
• Personele kosten (directie, staf en techniek)	1.155	
• Overige kantoorkosten (o.a. IT)	226	
• Technische kosten (opslag, gereedschappen)	90	
Totaal Organisatiekosten		1.704
Totaal		4.555
Eigen bijdrage (excl. kaartverkoop)		-186
Totaal		4.369
Rentebaten		-19
Benodigde financiering		4.350

De afgelopen jaren hebben aangetoond dat de beschikbaar gestelde subsidie gecombineerd met de taakopdracht onvoldoende is voor een sluitende exploitatie. Additionele bezuinigingen zijn zonder afbreuk te doen aan de kwaliteit van de producties en beperken van het aantal voorstellingen niet mogelijk.

De benodigde subsidie bedraagt in totaal € 4,35 miljoen. De provincie draagt € 350.000 bij. De aanvraag bij OCW is derhalve € 4,0 miljoen. In de bijlage is de begroting nader gespecificeerd.

6. Risicoparagraaf

Indien onze aanvraag niet wordt gehonoreerd, zullen we maatregelen moeten nemen om de exploitatie sluitend te krijgen. Circa 80% van onze exploitatie bestaat uit productiekosten⁷. De verhouding tussen voorbereidingskosten (repeteren, maken van decors en kostuums e.d.) en voorstellingskosten (met name reiskosten, honoraria en orkestkosten) is grofweg 60%-40%. Het is onvermijdelijk dat een bezuiniging een direct gevolg heeft voor de kwaliteit van de producties. Daarnaast zal ook het aantal voorstellingen moeten dalen in combinatie met een verdere concentratie van speelsteden tot 5 of 6. Het terugbrengen van het aantal voorstellingen en de noodzakelijke besparing op de kwaliteit zal leiden tot inkrimping van de organisatie.

Samenvattend verwachten we de volgende maatregelen te moeten nemen. De bedragen representeren de jaarlijkse besparing:

Kwantitatieve bezuinigingsmaatregelen	
Besparing op voorbereiding (maakproces) 50.000 euro per opera (11%)	150.000
Vermindering aantal voorstellingen vanaf seizoen 2017-2018: 2-3 per productie	165.000
Verkleining organisatie:	94.000
Totaal	409.000

De bezuinigingen zullen een effect hebben op de prestaties op de bühne. Het publiek zal het zien, zo is de verwachting. Een vermindering van het aantal voorstellingen en dus de zichtbaarheid, zal tot gevolg kunnen hebben dat we als gezelschap minder aantrekkelijk zijn voor (talentvolle) zangers, regisseurs en het creatieve (ontwerp) team. We lopen het risico dat publieksaantallen afnemen en daarmee ook de inkomsten. De bezoekersaantallen zullen in het bezuinigingsscenario sowieso teruglopen vanwege de vermindering van het aantal voorstellingen. Er zal druk ontstaan op de relatie met de theaters. De propositie die we kunnen aanbieden wordt immers minder aantrekkelijk.

“De vraag naar opera op podia verspreid in het land is groter dan het aanbod”, aldus de Raad voor Cultuur (Agenda Cultuur 2017-2020 en verder, 2015, p.161). Deze onevenwichtigheid zal met de noodzakelijke bezuinigingsmaatregelen verder toenemen.

⁷De resterende 20% bestaat uit overhead en algemene bedrijfskosten (zoals bijvoorbeeld huisvesting).

Tot slot:

Cultuur is de verzameling van alle liefde en alle gedachten die de mensheid door de eeuwen heen heeft bevrijd, verbonden en geïnspireerd. De Nederlandse Reisopera is Nederlands oudste en door de hele maatschappij de meest gewortelde operainstelling. Wij kijken uit naar de voortzetting van onze rol als ambassadeur van de kunstvorm opera door het hele land!

Bijlagen

Bijlage 1

NDRLNDSE REIS OPERA

Bijlage 2

NDRLNDSE REIS OPERA

Begroting en prestatiegegevens 2017-2020

	BEGROTING				gemiddeld
	2017	2018	2019	2020	
EIGEN INKOMSTEN					
Publieksinkomsten binnenland	721.000	959.000	881.000	861.000	855.500
Recette					
Uitkoop	145.000	145.000	145.000	145.000	145.000
Partage	576.000	814.000	736.000	716.000	710.500
Totaal Publieksinkomsten	721.000	959.000	881.000	861.000	855.500
Sponsorinkomsten	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
Vergoedingen coproducent	0	0	0	0	0
Totaal overige directe inkomsten	0	0	0	0	0
Directe inkomsten	771.000	1.009.000	931.000	911.000	905.500
Indirecte inkomsten					
Private middelen - particulieren en vriendenverenigingen	22.950	31.500	40.050	48.600	35.775
Private middelen - private fondsen	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000
Bijdragen uit private middelen	122.950	131.500	140.050	148.600	135.775
Totaal eigen inkomsten	893.950	1.140.500	1.071.050	1.059.600	1.041.275
SUBSIDIES					
Totaal structureel OCW	4.000.000	4.000.000	4.000.000	4.000.000	4.000.000
Totaal structureel Provincie	350.000	350.000	350.000	350.000	350.000
Totaal subsidies	4.350.000	4.350.000	4.350.000	4.350.000	4.350.000
TOTALE BATEN	5.243.950	5.490.500	5.421.050	5.409.600	5.391.275
LASTEN					
Beheerlasten materieel	319.200	319.200	319.200	319.200	319.200
Beheerlasten personeel	780.016	780.016	780.016	780.016	780.016
Beheerlasten totaal	1.099.216	1.099.216	1.099.216	1.099.216	1.099.216
Activiteitenlasten materieel	972.500	1.376.500	1.263.500	1.361.500	1.243.500
Activiteitenlasten personeel	2.513.331	3.297.331	3.088.331	3.372.331	3.067.831
Activiteitenlasten totaal	3.485.831	4.673.831	4.351.831	4.733.831	4.311.331
Specificatie personeelslasten					
Waarvan vast contract	1.291.027	1.291.027	1.291.027	1.291.027	1.291.027
Waarvan tijdelijk contract	38.468	38.468	38.468	38.468	38.468
Waarvan inhuur	1.963.852	2.747.852	2.538.852	2.822.852	2.518.352
Personeellasten totaal	3.293.347	4.077.347	3.868.347	4.152.347	3.847.847
Materiele lasten totaal	1.291.700	1.695.700	1.582.700	1.680.700	1.562.700
TOTALE LASTEN	4.585.047	5.773.047	5.451.047	5.833.047	5.410.547
	0	0	0	0	0
RESULTAAT					
Saldo uit gewone bedrijfsvoering	658.903	-282.547	-29.997	-423.447	-19.272
Saldo rentebaten / -lasten	19.272	19.272	19.272	19.271	19.272
Saldo overige buitengewone baten / lasten					
EXPLOITATIERESULTAAT	678.175	-263.275	-10.725	-404.176	0

Samenvatting financiën programmering 2017 - 2020

Kalenderjaar	2017		2018				2019			2020		
	Don Giovanni	La Traviata	Tosca	Siroe	Der fliegende Holländer	MataHari	Die tote Stadt	A little nightmusic	Il barbiere di Siviglia	L'Orfeo	Die verkaufte Braut	Tristan und Isolde
Componist	Mozart	Verdi	Puccini	Hasse	Wagner	Moussa	Korngold	Sondheim	Rossini	Monteverdi	Smetana	Wagner
Orkest	OvhO	HGO	HGO	OvhO	NNO	OvhO	NNO	HGO	NNO	OvhO	HGO	NNO
Grote zaal	16	16	12	10	14	8	10	14	14	10	14	10
Totale lasten	1.138.000	1.188.000	1.148.000	742.000	1.176.000	398.000	1.108.000	1.040.000	1.014.000	960.000	1.214.000	1.400.000
Publieksinkomsten binnenland	288.000	288.000	222.000	185.000	259.000	148.000	190.000	280.000	266.000	200.000	266.000	250.000
Totaal eigen inkomsten	288.000	288.000	222.000	185.000	259.000	148.000	190.000	280.000	266.000	200.000	266.000	250.000
Resultaat	850.000	900.000	926.000	557.000	917.000	250.000	918.000	760.000	748.000	760.000	948.000	1.150.000

Bijlage 3

NDRLNDSE REIS OPERA

“glaub, es gibt ein Auferstehen”

Berekening eigen inkomsten				
	BEGROTING			
	2017	2018	2019	2020
EIGEN INKOMSTEN				
Publieksinkomsten binnenland	721.000	959.000	881.000	861.000
Uitkoop	145.000	145.000	145.000	145.000
Partage	576.000	814.000	736.000	716.000
Totaal Publieksinkomsten	721.000	959.000	881.000	861.000
Sponsorinkomsten	50.000	50.000	50.000	50.000
Vergoedingen coproductent	0	0	0	0
Totaal overige directe inkomsten	0	0	0	0
Directe inkomsten	771.000	1.009.000	931.000	911.000
Indirecte inkomsten				
Private middelen - particulieren en vriendenverenigingen	22.950	31.500	40.050	48.600
Private middelen - private fondsen: <i>Paul Pella Fonds</i>	100.000	100.000	100.000	100.000
Bijdragen uit private middelen	122.950	131.500	140.050	148.600
Totaal eigen inkomsten	893.950	1.140.500	1.071.050	1.059.600
SUBSIDIES				
Totaal structureel OCW	4.000.000	4.000.000	4.000.000	4.000.000
Totaal structureel Provincie	350.000	350.000	350.000	350.000
Totaal subsidies	4.350.000	4.350.000	4.350.000	4.350.000
TOTALE BATEN	5.243.950	5.490.500	5.421.050	5.409.600
Eigen bijdrage als % van subsidie OC&W	20,6%	26,2%	24,6%	24,4%
			gemiddeld	23,9%

COLOFON

Uitgever - Nederlandse Reisopera
Tekst - Directie Nederlandse Reisopera
Ontwerp - Schat!
Fotografie - Marco Borggreve
Coverfoto - Orphée et Eurydice (2015)
Copyright - Nederlandse Reisopera 2016
Januari 2016
Nederlandse Reisopera
Perikweg 97, 7512 DP Enschede
Postbus 3121, 7500 BH Enschede
www.reisopera.nl
info@reisopera.nl

**NDRLNDSE
REIS OPERA**